

lig gerne have billige Penge, og der er ikke en eneste, som siger nej til at modtage dem, men jeg kan ikke forstaa, at det er saa absolut nødvendigt at blive ved at forcere netop Husmandsstanden frem, jeg kan ikke se, at Husmændene netop ere dem, der bør have de billige Penge. Det er, efter hvad der bliver fortalt alle Steder fra, faktisk det Samfundslag inden for Landbruget, jeg vil ikke sige, som er Indehaver af den største Dygtighed — det bliver ganske vist pointeret —, men som har lettest ved at bestaa og faa Renten ud af deres Ejendomme. Jeg kan altsaa ikke indse, at det særlig er Husmændene, som skulle have Statsgaranti i det uendelige. Det er jo ikke Smaasummer, der i det afvigte Aar ere blevne udlaante til Husmændene. Den jydsk Husmandskreditforening har, saa vidt jeg husker, i det sidste Aar haft over 6 Mill. Kr.s Gældsforøgelse, og Aaret i Forvejen noget over 4 Mill. Kr.s Gældsforøgelse. Husmændene ere vist allerede forsynede med tilstrækkelig Gæld, og jeg kan ikke tro, at det kan være heldigt at give dem endnu større Adgang til paa en let Maade at stifte Gæld, med mindre vi ogsaa ville gøre det over for de andre Ejendomsbesiddere, saa at ogsaa de kunne komme til at nyde godt af den Statsgaranti, som Husmandskreditforeningerne have. Jeg vil haabe, at Forslaget maa blive sendt i Udvalg, og at Udvalgets Arbejde maa resultere i en saadan Ordning, at ogsaa andre Ejendomsbesiddere end netop Husmændene, altsaa Besiddere af større Ejendomme saa vel paa Landet som i Købstæderne, ville kunne komme til at nyde godt, om ikke af en Statsgaranti, saa dog af en Hypotekbank, saaledes at de kunne faa billigere Laan at arbejde med end dem, de have for Tiden.

Kofoed: Jeg skal tillade mig med et Par Ord at anbefale det foreliggende Forslag. Jeg skal straks sige, at naar jeg saaledes ikke kan erklære mig enig med den ærede foregaaende Taler (la Cour), vil jeg dog forvare mig imod, at Grunden skulde være den, at jeg er personlig interesseret i Spørgsmaalet; det ærede Medlem udtalte nemlig noget om, at det jo særlig er de Mænd, der personlig ere interesserede i Sagen, der ønskede Lovforslaget fremmet. Jeg maa indrømme, at jeg i en Del Aar har været og er endnu Repræsentant i Østifternes Husmandskreditforening, og som saadan oppebærer jeg en Betaling af 1 Kr. for hvert Laan; men da der ikke er saa lidt Arbejde ved hvert

Laan, kan jeg just ikke for min egen Skyld ønske, at der skulde blive overvættede mange Laan, og at der i det hele skulde gøre sig et Hensyn til ens Pengepung gældende, vil jeg dog forvare mig imod, det er absolut ikke Tilfældet. Jeg mener, at der efter Sagens egen Beskaffenhed er Anledning til at vedtage et saadant Forslag som det, der her foreligger. I Husmandskreditforeningen for Østifterne er der til Dato et Antal af 14,000 Laan og en Laanesum paa 16,000,000 Kr., i den jydsk Husmandskreditforening er Antallet af Laan 41,000, og Laanesummen 54,000,000 Kr. Det er i alt 70,000,000 Kr., altsaa et ret betydeligt Beløb, for hvilket der, som bekendt, er Statsgaranti. Der er i sin Tid udtalt Betænkelighed ved, at Staten skulde paa tage sig en saadan Garanti, men det har jo vist sig, at denne Garanti i det hele taget ikke har haft noget som helst at sige; Staten har ikke tabt en Øre derved, og der er nu ganske betydelige Reservefond til Stede. I Østifternes Husmandskreditforening udgør Reservefonden 570,000 Kr., den jydsk Husmandskreditforening kender jeg ikke saa nøje, men jeg antager, der er 2—3 Gange saa meget, maaske er Reservefonden omkring ved $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr., saa der er ingen Fare for, at Staten skal tabe noget. Derimod har Statsgarantien jo en ret betydelig Værdi for Foreningerne, idet deres Obligationer nu noteres 4 pCt. højere end de andre Kreditforeningers. Naar der altsaa tages et Laan paa 3,000 Kr., faar Laantageren 120 Kr. mere end ved at tage Laan i de andre Kreditforeninger, og det spiller ikke saa lille en Rolle. Bliver Taksationsværdien sat op til 8,000 Kr., vil der altsaa kunne gives Laan paa 4,000 Kr., og saa vil der kunne indvindes 160 Kr. mere, end naar Laanet tages andetsteds. Og selvom der er enkelte Husmænd, for hvem det ikke spiller saa stor en Rolle, tror jeg nok, at det i det hele taget ikke har saa ringe Betydning, om en Husmand faar 150—160 Kr. mere eller mindre, naar han søger et saadant Laan. Saa har Staten ganske vist nogle Udgifter til Taksationerne, hvor meget det andrager, skal jeg ikke kunne sige, jeg vil anslaa det til at være 10 Kr. for hvert Laan. Sidste Aar var der i Østifternes Husmandskreditforening 1,750 ny Laan, saa det bliver jo naturligvis et ikke helt ubetydeligt Beløb, men jeg mener, at der alligevel for Staten er Anledning til at give Husmændene en saadan Støtte, thi den har dog nogen Betydning for Laantagerne i al Almindelighed, selv om